

УДК 377.3:745.51:75
В 433

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти» Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 5 від 26 травня 2018 р.)

Рецензенти:

Козловська І.М., доктор педагогічних наук, Міжнародний інститут освіти, культури і зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка»;

Цимбалюк О.К., канд. мистецтвознавства, Українська академія друкарства;

Бабій І.В. – кандидат педагогічних наук, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності.

В 433 Вікова спадщина українського народу: регіональний аспект : зб. наук. праць / [упор. Л. В. Сліпчишин]. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – 144 с. – Бібліогр. в кінці ст. – ISBN 978-966-919-396-4.

До збірника увійшли статті, присвячені висвітленню результатів наукових досліджень і практичного досвіду професійної освіти і навчання, художньої освіти, збереження і розвитку традиційних народних промислів.

Розглянуто питання регіонального аспекту збереження вікової спадщини, ролі особистості в культурологічних процесах, проблеми підготовки майбутніх фахівців художнього профілю, збереження етнотрадицій в умовах глобалізаційних змін.

Для науковців, педагогів, методистів, керівників і працівників органів освіти, усім, кому не байдужі проблеми художньої професійної освіти і навчання молоді, збереження етнотрадицій та вікової спадщини народу.

© ЛННЦ ПО НПУ ім. М.П. Драгоманова,
ДНЗ «ХПТУ ім. Й.П. Станька», 2018.

© Стахник А., дизайн, 2018.

© В-во «СПОЛОМ», 2018.

ISBN 978-966-919-396-4

5. Олійник Л. Інтерактивні технології на уроках образотворчого мистецтва / Л. Олійник // Мистецтво та освіта. – 2014. – № 3. – С. 22–27.

6. Станкевич М. Теорія рами. Вибрані праці з історії і теорії мистецтва / М. Станкевич. – Львів : СКІМ, 2015. – 168 с.

7. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва : посібник / І. А. Зязюн, М. І. Чембержі, С. В. Коновець [та ін.] ; за ред., передмова Н. Г. Ничкало. – Чернівці : Зелена Буковина, 2011. – 255 с.

8. Шмит Ф. И. Искусство как предмет обучения / Ф. И. Шмит. – Х. : Тип. наркомпрос, 1932. – 63 с.

УДК 377.3:745.51:75

Сліпчишин Л. В.,
Відокремлений структурний підрозділ
«Львівський навчально-науковий центр
професійної освіти»
Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова, м.Львів

ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ШТРИХ ДО ДУХОВНО-КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У США

Стаття знайомить з досвідом збереження української ідентичності в американському місті Гантер, в околицях якого проживає велика українська громада. Проаналізовано обставини будівництва Українського Центру Культури в Гантері. Виділено внесок деяких особистостей у формування його традицій. Окреслено складові духовного і культурного життя в осередку.

Ключові слова: українська ідентичність, духовність, культура, регіональні особливості, Гантер, США.

The article introduces with the experience of preserving Ukrainian identity in the American city of Hunter, in the vicinity of which a large Ukrainian community lives. The circumstances of the construction of the Ukrainian Center for Culture in Hunter are analyzed. The contribution of some personalities in the formation of his traditions has been highlighted. The components of spiritual and cultural life in the cell are outlined.

Key words: *Ukrainian identity, spirituality, culture, regional features, Hunter, USA.*

Стаття знакомит с опытом сохранения украинской идентичности в американском городе Хантер, в окрестностях которого проживает большая украинская община. Проанализированы обстоятельства строительства Украинского Центра Культуры в Хантере. Выделен вклад некоторых личностей в формирование его традиций. Определены составляющие духовной и культурной жизни в организации.

Ключевые слова: *украинская идентичность, духовность, культура, региональные особенности, Хантер, США.*

Глянь, під горою на схилі
 Воздушний хрест і Пречиста
 Церква в гуцульському стилі,
 Церква гуцульського змісту.
 Пахнуть далекі смереки,
 Вбрав Черешньовський у карби
 Світлі Холодного лики,
 Вічної мудрости скарби
Леся Храплива-Щур

(з пропам'ятної книги з нагоди
 40-ліття існування Української католицької церкви
 св. Івана Хрестителя в Хантері, Нью-Йорк)

Останнє десятиліття минулого століття стало випробуванням для України на готовність втримати те, за що боролись предки впродовж століть: українську ідентичність, яка включає в себе багато складових. Минуло вже чимало часу, а проблеми у цьому контексті не зникли. Разом із відкритістю суспільства, цікавістю до перебігу глобалізаційних і регіональних процесів з'явилась можливість з'ясувати, як їх вирішують в інших країнах.

Метою статті є ознайомлення з досвідом збереження української ідентичності в американському місті Хантер, в околицях якого проживає велика українська громада.

Нині вже є достатньо повна інформація про перших українських емігрантів (до Другої світової війни), що оселялися в різних куточках США. Оскільки в більшості випадків це були селяни, які виїхали у пошуку роботи, вони купували ферми, щоб вести звичний спосіб життя. Для багатьох із них важливим

моментом нового життя була потреба втримати те, що сьогодні ми називаємо «українська ідентичність» – спілкування рідною мовою, плекання вікових традицій українського народу, можливість проводити духовний спосіб життя згідно з покликом душі.

У пошуках придатного місця для літнього відпочинку власних родин, а також можливості забезпечити дітям спілкування з ровесниками-українцями, увага українських емігрантів (після Другої світової війни) була звернена до території, яка своєю красою нагадувала їм рідну Україну – гори Кетскіл в штаті Нью-Йорк. Околиці містечка Гантер у Кетскільських горах (містечка Ашлянд, Віндгем, Гейнс Фалс, Генсонвил, Джувет, Лексінгтон, Маргаретвил, Пайнгил, Пейленвил, Пратсвил, Танерсвил, Фляйшманс) приваблювали американців різного походження природою з усіма принадами для гірського відпочинку – мандри, спорт, культурне дозвілля, риболовля.

Багато хто з українців мав намір у майбутньому тут оселитися, тому почали купувати поблизу земельні ділянки (парцелі), на яких спочатку зводили будівлі для літнього відпочинку. У 1951 р. першими громадянами Гантера стали родини Івана-Володимира Кобзяра та Ярослава Гайваса, які спільно придбали будинок над річкою Іст-Кіл, проте у подальшому лише родина Кобзарів залишилася жити в цьому місці. З часом вони збудували спочатку перший, згодом другий мотель, який назвали на честь доньки «Мотель Ксеня». Неповдалі з'явилися ще мотелі «Марічка» (власники – родина Лампиків), «Никифоряківка», а згодом інші – у містечку Лексінгтон готель «Шумилів», мотель «Карпатія» (власники Шевчуки і Лашики), «Верховина» (власники Григоровичі). Зокрема, в мотелі «Карпатія», починаючи від 1973 року, Українська Вільна Академія Наук, що знаходилась у Нью-Йорку, щороку проводила курси українознавства. Так було започатковано осередок культурно-мистецького життя українців у Гантері, який відвідувачі та відпочивальники узагальнено називали «Кобзарівкою», а незабаром там сформувався Український Центр Культури (Music and Art Center of Greene County). Упродовж багатьох років у Гантері вирувало духовно-культурне життя, в яке з часом інтегрувалися українські емігранти з інших куточків США: святкування релігійних свят, літні пластунські табори, курси співу для дітей, гуртки народного мистецтва, спортивні змагання, з'їзди різних товариств, фестивалі та ін.

19 серпня 2017 року Ольгу – дружину Івана-Володимира Кобзяра – громада вітала з 100-літтям. Пані Ольга народилась у Львові, там пройшли її дитинство та молоді роки. У 30-х роках вона займалась політичною діяльністю, яку проводила ОУН, зокрема: була зв'язковою, переховувала поранених, переносила заборонену літературу. За участь в ОУН вона була арештована польською владою та ув'язнена в Березі Картузькій [2].

У витоків створення і підтримки життєдіяльності Українського Центру Культури в Гантері стояли (і стоять) особистості, завдяки яким українці США відчують себе часткою України і плекають свою ідентичність. До цієї когорти треба віднести людей, які у різний спосіб і час долучалися до збереження і плекання української культури: засновники і перші організатори – Іван-Володимир та Ольга Кобзарі, д-р Іван Макаревич, проф. Сава Никифоряк, маг. Орест Ключас; творці і виконавці комплексу – інж. Іван Жуковський, інж. Іван Заяць, різьбяр Михайло Черешньовський, різьбяр Андрій Дараган, художник Петро Холодний мол., будівничі Юрій Костів, Петро Сагаль, Максим Курис, Рудольф Балан; мистці, літератори, артисти, журналісти, науковці – Ярослав Вижницький, Дем'ян Горняткевич, Едвард Козак, Мирон Левицький, Антін Малюца, Михайло Мороз, Людмила Морозова, Ярослав Паладій, Мар'ян Коць, Богдан Титла, Антін Драган, Віталій Кейс; організатори різних ланок діяльності – Лідія Крушельницька, Іван Соневицький, Іванна Савицька, Любов Волинець, Лариса Зелик, Тетяна Кейс.

Культурні комплекси з церквою в центрі мають потужний енергетичний потенціал, здатний втримати старші та молодші покоління на шляху збереження генетичних коренів і культурної спадщини. Як відзначив Тит Геврик, дерев'яні будівлі були невід'ємною частиною українського краєвиду, тому глибока прив'язаність до архітектури такого типу проявлялася в бажанні увічнити в нових поселеннях традиції дерев'яної архітектури і «зберегти в церковній архітектурі свою культурну спадщину...» [3, с.41]. Будівництво такого комплексу в Гантері розпочалось в 1960 році. Українська громада збудувала в Гантері духовно-культурний комплекс у «прегарному гуцульському архітектурному стилі» [10], до складу якого входять церква св. Івана Хрестителя, дзвіниця, гражда, брама і будинок для пароха.

Невід'ємними складовими культурного центру в Гантері є крамниця народних художніх виробів, концертна зала і музей.

Крамниця виконує роль живого зв'язку з українським народним мистецтвом і словом: на полицях розташовані зразки творчості з різних куточків України, на плічках висять чудові українські строї, в шафі знаходяться давні та сучасні видання, у вітринах можна побачити різноманітні прикраси, а на прилавку розкладені книги, в яких закарбовані різні штрихи української ідентичності. У концертній залі відбуваються знакові події: виступи церковного хору, відомих мистців, зустрічі з визначними людьми, відбуваються виставки, концерти. У невеличкому музеї виставлені давні і сучасні мистецькі вироби, які репрезентують не лише роботи американських українців, але й привезені з України. Гостями були визначні особистості з України та різних куточків світу: скрипаль Олег Крися та Тетяна Чекаліна (1989 р.), композитор Мирослав Скорик (1996 р.), піаніст Володимир Винницький (1996, 1999 рр.), піаністи Олександр Слободяник, піаністка Лариса Крупа, співачка Марія Стеф'юк та інші.

Збереглися протоколи перших чотирьох засідань власників земельних ділянок у Гантері та його околиць, на яких вирішувалась доля майбутнього комплексу. На другому засіданні (4 вересня 1960 р.) д-р І. Макаревич виявив готовність подарувати частину власної землі під будівництво церкви. Свій дарунок і подальшу працю він присвятив «пам'яті всіх тих борців, які загинули в останніх, сучасних змаганнях, часом без можливості дістати духову опіку і Святі Тайни Євхаристії» [5]. За проектом інженера-архітектора з Нью-Йорка І. Жуковського, який враховував особливості гірського краєвиду, церкву мали збудувати на гуцульській взірці зрубної конструкції. Церкву збудували з канадського кедру, зрубаного в лісах Британської Колумбії (Канада) і розпиленого на тартаку власника, дружина якого була україркою. Для скріплення дерев'яних частин замість цвяхів застосовувались тиблі, які запобігали руйнуванню місць з'єднань.

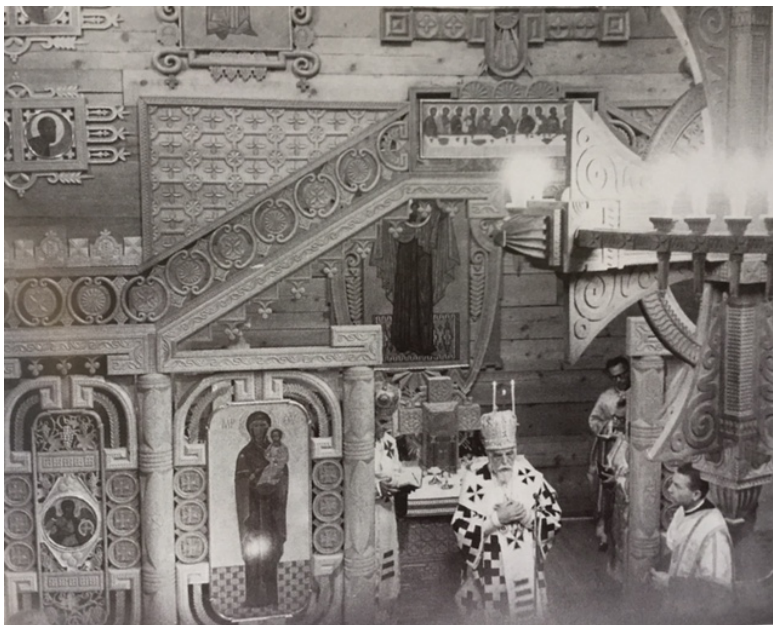
Унікальність церкви в Гантері полягає в тому, що її естетичний та художньо-мистецький рівень обумовлений роботою фахівців – архітектора І. Жуковського (проект), скульптора Я. Паладія (модель церкви), майстра-тесляра Ю. Костіва (головний будівничий), скульптора і різьбяра М. Черешньовського (іконостас, кивот та інші різьблені роботи) і художника П. Холодного молодшого (ікони) [5, с. 43; 10]. Як писав о. Юліян Катрій (ЧСВВ), маючи на увазі церкву в Гантері, вона: «мовчазний, але разом з тим голосний свідок незвичайної естетики й культури духу

українського народу. Вона краса і слава нашої Церкви і обряду» [6, с.83]. Ковальські вироби у традиційному українському стилі виконані О. Рудасом з Брукліна. На посвяченні церкви був присутній о. Джон Трейсі, латинський парох Гейнс Фалсу, який: «заохочував американців піти подивитись на красу українського церковного стилю, що його зразком є церква св. Івана та поставив американцям за приклад українців, що своїми власними руками збудували цей храм «без єдиного цвяха» на хвалу Богу» [1]. Гражда збудована на взірць панських палат-дворів XVIIст. у змішаному бойківсько-гуцульському стилі.

Варто особливо відзначити дух солідарності, який супроводжував будівництво Церкви. Після закладки фундаменту в прямому розумінні закипіла робота. Незважаючи на зимові заметілі, що не хотіли відступати ранньою весною 1962 року, потік тих, хто прагнув долучитися до будови не зменшувався: «Робітників було багато, головним чином добровольців, які зблизка і здалеку приїздили, щоб включитися у спорудження живого пам'ятника-молитви борцям за волю далекої, залишеної за морем, України» [5, с. 23]. Три мідних бані (велику і дві малі) було зроблено фірмою «Ротман і Берлінг Ко», власник якої був вихідцем із Галичини. А спонукало його те, що: «... Я робив такі бані ще в краю, і маю респект до вашої роботи тут, на новій землі» [5, с. 23]. Інший приклад пов'язаний з виготовленням великого залізного кованого хреста. Дізнавшись про мету будівництва, начальник майстра-коваля Чайки дав йому на допомогу окремого робітника і дозволив користуватися ковальським обладнанням [5, с. 25]. Підприємці постачали матеріали за собівартістю або дарували, роботи в більшості випадків виконували без оплати. Оскільки Церква будувалася коштом громади, ще одним джерелом надходжень був продаж карток-поштівок, спочатку різдвяних, а згодом ще й з репродукціями картин українських мистців, ікон та світлин Церкви у різних порах року. За цю ділянку роботи відповідала група членів комісії з питань мистецької діяльності на чолі з Наталією Макаревич. Для першої картки-поштівки Едвард Козак виготовив акварельний малюнок майбутньої церкви на тлі Кетскільських гір, репродукції якого були зроблені у чотирьох барвах тиражем 100 тисяч примірників і розіслані на 4 тис. адрес [5, с. 28].

Визначною подією для гантерівської громади була візитація (приїзд) Патріарха Української Католицької Церкви, кардинала

Йосипа Сліпого, 8 серпня 1968 року. На згадку про цю подію він посадив на узбіччі, поміж церквою і дзвіницею дуба, який росте там і сьогодні. Про цю подію нагадує поставлена 7 серпня 1991 року пропам'ятна плита під дубом.

Патріарх Йосип Сліпий у церкві св. Івана Хрестителя, 1968 р.

Святослав Гординський присвятив аналітичну статтю «Українська ікона в минулому і сучасному» перлині емігрантської релігійної творчості – церкві Івана Хрестителя в Гантері, в якій зазначив, що: «В нашій емігрантській дійсності ми маємо чимало мистців, а ще більше любителів мистецтва, і також меценатів, але власне тому, що їх так багато, важко створити те, що могло б стати тривалою національною вартістю: тут потрібна енергія, здібності, запал однієї людини, яка б розпочала і завершила бажане» [4, с. 91]. У цьому контексті можна згадати кількох знакових особистостей, які долучилися до формування популярності духовно-культурного осередку в Гантері.

Непроста доля Михайла Черешньовського (1911-1994) знайшла відображення у його мистецтві. Лише природний хист і винахідливість допомогли йому здобути творчі успіхи в царині

скульптури і різьбярства. Він закінчив різьбярський відділ у мистецько-промисловій Школі деревного промислу в Коломиї, згодом було навчання в Інституті пластичного мистецтва ім. Щепанського у Кракові, яке було перерване у зв'язку зі службою в польському війську, і закінчене з відзнакою у 1939 році. М. Черешньовський мав успішний перший досвід самостійної роботи в майстерні народної дерев'яної різьби в Болехові на Прикарпатті (1940-1942 рр.). З листопада 1947 року опинився на чужині: спочатку в американській окупаційній зоні в Німеччині, а в 1951 році переїхав з дружиною в Америку і оселився в Нью-Йорку. Ще в Німеччині почав наздоганяти втрачений час: відтворював втрачені праці, працював над серією скульптур з Мадоннами, малював портрети. В Америці попри плідну творчу роботу він знаходить час на участь у конкурсах на пам'ятники Т. Шевченку та А. Шептицькому. Від 1973 року і до останніх своїх днів очолював Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА).

Михайло Черешньовський і майстер-теся Юрій Костів у церкві св. Івана Хрестителя

Творчим успіхом мистця стали різьблений іконостас, в якому християнська та українська символіка з'єдналися в одну гармонійну цілісність, престол, кивот, тетрапод, процесійний хрест

і стояк під Євангелію для гантерської церкви св. Івана Хрестителя. Його товариш, різьбяр А. Дараган вирізьбив і подарував церкві хрест на тетрапод.

Про іконостас о. Ю. Катрій сказав: «Краса і неповторність тієї орнаментики хвилює душу ще й тому, що вона з наших народних глибин. В ній, наче у дзеркалі, ми бачимо мистецьку душу, культуру і духовність українського народу. ... Храм Івана Хрестителя в Гантері зі своїми іконами і рідкісною різьбою – це наче Музей Українського Церковного мистецтва і Народної Культури» [6, с.82-83]. А С. Гординський словами висловив те, що відчуває людина в цьому храмі: «Ця зорова гармонійність поєднується під час відправи з гармонійністю церковного співу, і разом вони створюють той ідеальний душевний стан, в якому людина починає свою розмову з Богом» [4, с. 91]. Вбрані в різьблені рами ікони справляли незабутнє враження, якого М. Черешньовський досягнув умінням і смаком поєднувати різні сорти дерева, щоб через гру темного і світлого дерева увиразнити колористичні прикмети ікон.

Митрополит Андрей, маючи вразливу на естетичні враження душу, писав, що є краса, яку розумієш холодним розумом, а є ще й інша краса, яку сприймаєш серцем. Хоч він захоплювався красою образів Рафаеля, йому подобався також колорит картин Рембрандта, однак за впливом на душу ніщо не змогло порівнятись з «нашим доморобним» мистецтвом, з нашими старими іконами. Про свої перші враження він писав: «Я був дуже малим хлопчиком, коли в нашій старенькій дерев'яній церкві в Прилбичах, стоячи перед іконостасом, відчув я ту непонятну емоцію, що я нині назвав би артистичною... Геєратичні постаті в іконостасі, на мене звернений зір Христа Спасителя і його Святої Матері, та якась містична темрява, в якій світилися тільки свічки і їх відблиск на золотих тлах ікон, дим кадила, що зносився до неба зі звуками пісні – все то складалось у таке глибоке враження, яке заледве коли в житті пам'ятаю. А глибоке враження було якраз тому, що поза тими зовнішніми проявами, відчувало серце якусь таємну глибину, наче промінчик спливав на душу з поза того світу, неначе з неба» [11, с.1]. Подібне враження створюють ікони в церкві в Гантері, які разом впливають на встановлення рівноваги духовних сил людини.

Високою духовністю, яка закоріненна в народності та духовності народу, відзначаються різьблені об'єкти комплексу.

Головна зала гражди прикрашена різьбленням.

Окрасою Гражди є передня стінка головної зали, в центрі якої розташований великий тризуб, оточений декоративними формами народної символіки. Виконувати роботу допомагав А. Дараган.

Автором ікон в церкві св. Івана Хрестителя є Петро Холодний молодший (1902-1990), відомий в мистецьких колах як іконописець і вітражист. Традиція писати ікони в їхньому роду пішла по маминій лінії від майстрів Забіяки, які на Полтавщині малювали сакральні образи, наслідуючи італійських і французьких мистців. Для писання ікон він використовував техніку темпері, виготовляючи фарбу на яєчному жовтку старовинним способом. Його стиль, як і в батька, був свідомо консервативним, тяжів до давніх іконописних традицій, уникаючи тих зразків ікон, на які вплинув іконопис доби Відродження. Притемненням барв обличчя він намагався імітувати старовину, а через ритм ліній, форм, кольору, світла і руху його мистецька манера наближувалась до робіт Феофана Грека, Діонісія та Андрія Рубльова. Для церкви він написав 23 ікони на дошках із грушки. Оскільки він був ще й вітражистом, то залишив по собі й такий спадок: найбільш відомі

вітражі П. Холодного мол., які відзначаються іконописною логікою, гармонією кольорів і ритмічним звучанням гри ліній і площин, знаходяться в церквах св. Івана Хрестителя в Нью-Арку та св. Юра в Нью-Йорку [9, с.68-70].

Життя і діяльність Віталія Кейса (1936–2014) є підтвердженням тези про те, що національну свідомість і генетичний код важко викоринити обставинами життя в чужому середовищі. У його житті було два крила: з одного боку, історична пам'ять і любов до землі, де він народився і провів перші роки, а з другого – любов до країни, яка дала йому те, чого не було в рідному краю. Народився він на Донбасі, в с.Дружківка в родині українських патріотів, і закладені батьком уроки проніс крізь усе життя: спілкуватися між собою українською мовою, пам'ятати хто ти і звідки родом, приязно ставитись до всіх, хто поділяє твої погляди. Через політичні переслідування під час Другої світової війни родина опинилася в Німеччині, а наприкінці 1950 року переїхала до США. На новій батьківщині він брав активну участь у роботі українських молодіжних організацій, У складі шкільного дискусійного клубу в 1953 році взяв участь в телепрограмі, організованій газетою «New York Times», де «відстоював право української нації на державність» [8]. Здобув ступінь бакалавра англійської мови і літератури в Лонг-Айлендському університеті; закінчив аспірантуру Нью-Йоркського університету, спеціалізуючись на англійській літературі XVII століття; працював у відділі порівняльного літературознавства Нью-Йоркського університету, в міському коледжі Джерзі Сіті, в Ратгерському університеті. Ця надто коротка довідка дає уявлення про те, що він не був україністом, але його педагогічна, просвітницька діяльність була спрямована на те, щоб показати місце української літератури в західному світі, її діалог з іншими літературами, англійськомовну творчість письменників українського походження. У контексті зв'язків з Україною важливим напрямом науково-дослідної та просвітницько-педагогічної діяльності проф. В. Кейса був розвиток української літератури в регіоні та локальна ідентичність крізь призму творчості письменників східних і південних регіонів України. З настанням незалежності в Україні його перша поїздка була на Донбас, в Донбаський педагогічний університет (м. Слов'янськ). Сьогодні паростки науково-педагогічної діяльності вченого на українській освітній ниві починають розвиватися у вигляді «Конкурсу студентських наукових робіт

пам'яті Віталія Кейса», започаткованого в 2017 році Центром українських студій Чорноморського національного університету імені Петра Могили у співпраці з кафедрою української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та з Українським міжуніверситетським науково-дослідницьким шекспірівським центром у Класичному приватному університеті (м. Запоріжжя). Найглибше його людську сутність передають слова короткої довідки про проф. В.Кейса до інформації про конкурс: «Інтелектуальна особистість професора Кейса живо сполучала в собі розуміння взаємозумовленості минулого й сучасного; місцевого, загальнонаціонального й універсального в людині й культурі. Він мав тверде переконання, що гуманітарії, добре обізнані в історичних реаліях своєї національної культури та в її вікових і сучасних здобутках, формують людську гідність і державну свідомість суспільства, є *непомітними архітекторами майбутнього своєї країни*» [7].

Таким чином, короткий огляд життя української громади в Гантері дав можливість зробити наступні висновки:

Християнське світосприйняття українців є потужною силою, здатною втримати в полі свого впливу народ. Оптимістичне ставлення до життя, в якому завжди є місце для Бога і культури, сприяє адаптації до різних складних життєвих обставин. В українців, з якого б куточка України чи світу вони не походили, є відчуття спільної справи, особливо, якщо вона стосується вищих почуттів. Справжня людська гідність не знає часових і територіальних обмежень, тому все, що дороге душі і серцю українця, він прагне мати там, де живе, незалежно від того в Україні чи ні. Наше завдання, тих хто живе в Україні, полягає в тому, щоб утримувати всі нитки зв'язків із тими, хто відчуває себе українцем і вболіває за Україну, а також сприяти тому, щоб їх імена не загубились у часі.

Список використаних джерел:

1. Величаве благословення першої гуцульської церкви в ЗДА. *Америка*. 1962. Рік 51, ч.158. 21 серпня.
2. Воронка З. Відзначили 100-ліття Олі Кобзар. *Свобода*. 2017. 22 вересня.
3. Геврик Т. Українська дерев'яна архітектура. *Українська Католицька церква св. Івана Хрестителя*: пропам'ятна книга з

нагоди 40–ліття існування. Гантер, штат Нью Йорк. 1962-2002. Гантер; Нью Йорк, 2002. С.40-44.

4. Гординський С. Українська ікона в минулому і сучасному. *Українська Католицька церква св. Івана Хрестителя*: пропам'ятна книга з нагоди 40–ліття існування. Гантер, штат Нью Йорк. 1962–2002. Гантер; Нью Йорк, 2002. С.84–91.

5. Історія будови. *Українська Католицька церква св. Івана Хрестителя*: пропам'ятна книга з нагоди 40–ліття існування. Гантер, штат Нью Йорк. 1962-2002. Гантер; Нью Йорк, 2002. С.21–40.

6. Катрій Ю. Перлина української церковної архітектури. *Українська Католицька церква св. Івана Хрестителя*: пропам'ятна книга з нагоди 40–ліття існування. Гантер, штат Нью Йорк. 1962–2002. Гантер; Нью Йорк, 2002. С.79–83.

7. Конкурс студентських наукових робіт пам'яті Віталія Кейса (2017). URL: < <https://chmnu.edu.ua/konkurs-studentskih-naukovih-robit-pam-yati-vitaliya-kejsa-2017/> (дата звернення: 28.04.2018)

8. Котик І. Американець із Донбасу. URL: < <http://litakcent.com/2014/09/26/amerykanec-iz-donbasu/> (розміщено 26.09.2014) (дата звернення: 28.04.2018)

9. Певний Б. Петро Холодний молодший. *Українська Католицька церква св. Івана Хрестителя*: пропам'ятна книга з нагоди 40–ліття існування. Гантер, штат Нью Йорк. 1962–2002. Гантер; Нью Йорк, 2002. С.68–70.

10. Салик С. У Гантері посвячено парафіяльний будинок. *Свобода*. 1984. 19 червня.

11. Шептицький А. Мої спомини про предмет музейних збірок. *Двадцятьп'ять-ліття Національного музею у Львові*: збірник /під ред. директора музею І. Свенціцького. Львів: вид-во «Діло», 1931. С.1–3.

УДК 7.041.6:391:391”38”

Федина О.Я.

Львівська національна академія мистецтв,

ЯВОРІВСЬКИЙ ТРАДИЦІЙНИЙ КОСТЮМ: ХУДОЖНІ ЗАСАДИ ФОРМОТВОРЕННЯ

Яворівський костюм розглядається як локальний варіант українського традиційного одягу XIX – середини XX століть.